

De Volkskrant

Vrouwen blijven ongezien, dus gaan we door met turven

opinie Waarom is er geen ophef als mannen een keer buiten de boot vallen? [vroeg gastcolumnist Sebastien Valkenberg zich af](#). Nikki Dekker reageert. 'Alsof mannen te allen tijde recht hebben op een bepaald percentage beurzen, functies en spreekstoelen.'

Nikki Dekker is schrijver en radiomaker. 4 augustus 2015, 15:00

[Studenten in een collegezaal.](#) © ANP

['Feminisme is een kwestie van turven geworden'](#) - zo'n titel moet wel clickbait zijn. Missie geslaagd: het artikel heeft op dinsdag 4103 views, 249 likes, 77 comments en 23 shares. Maar wanneer iemand een stuk schrijft gebaseerd op foute cijfers en verkeerde definities, moet je diegene corrigeren, clickbait of niet. Dat zou Valkenberg toch met me eens moeten zijn: hij roept in zijn column immers op tot meer #ophef over ongelijke behandeling. Bij dezen.

In zijn gastcolumn windt filosoof Sebastien Valkenberg zich, ironisch genoeg, op over een gebrek aan opwinding. Terwijl er om de haverklap over seksisme geklaagd wordt, is het stil wanneer de mannen een keer buiten de boot vallen, aldus de strekking van zijn verhaal. Hij schrijft:

Waar was de #ophef toen onlangs bekend werd welke wetenschappers een VENI-beurs krijgen? Deze beurs, aldus NWO op haar website, 'is gericht op excellente onderzoekers die onlangs gepromoveerd zijn.' Loopt er op de Vrije Universiteit (VU) geen mannelijk talent rond? Van de vijf toegekende beurzen gingen er vijf naar vrouwen.

#ophef

Uit deze zinnen maak ik op dat Valkenberg de website van het NWO in ieder geval even heeft bekeken. Maar dan moet hem toch zijn opgevallen dat het hier geen vijf, maar 161 beurzen betreft. Onder die 161 winnaars bevinden zich 75 vrouwen en 86 mannen. Dat verklaart ook waarom de verontwaardiging uitbleef. Raadsel opgelost.

Maar wacht - hoe komt Valkenberg dan aan die vijf beurzen? Je moet het even goed lezen, maar hij spreekt hier niet over het totale aantal beurzen ('de vijf toegekende beurzen'), maar over een heel specifieke selectie daarvan ('de vijf [aan VU-wetenschappers] toegekende beurzen'). Dus van de in totaal 161 wetenschappers die een beurs wonnen, zijn er vijf aan de VU verbonden, en die zijn alle vijf vrouw. Toeval, zou je zeggen, kan gebeuren. Aan het CWI (Centrum voor Wiskunde en Informatica) wonnen twee wetenschappers de beurs, beide man. Ook hier bleef de #ophef overigens uit.

Valkenberg zegt er niet aan te twijfelen dat de vrouwen hun beurzen verdiend hebben, maar hij vindt het hypocriet dat niemand over diversiteit begint wanneer mannen in het nadeel zijn. Alsof mannen ten allen tijde recht hebben op een bepaald percentage beurzen, functies en spreekstoelen. Alsof 'diversiteit' betekent dat alle anderen een klein puntje krijgen, en de blanke man een halve taart. Integendeel: 'diversiteit' betekent dat we die oude taart het raam uit flikkeren en met z'n allen een hele rits nieuwe taarten bakken - voor elke smaak een andere.

Het vergt tijd

Diversiteit vraagt om nieuwe blikken. Dat vergt tijd. We zijn nog maar enkele decennia bezig met diversiteitsbeleid en vooralsnog is er te weinig veranderd

Diversiteit vraagt om nieuwe blikken. Dat vergt tijd. We zijn nog maar enkele decennia bezig met diversiteitsbeleid en vooralsnog is er te weinig veranderd: slechts 15 procent van de Nederlandse hoogleraren is vrouw, we hebben nog nooit een vrouwelijke minister-president gehad, en de media staan bol van de mannelijke sprekers, schrijvers en onderwerpen. En dan heb ik het alleen nog maar over gender. Diversiteitsbeleid: er valt een wereld te winnen.

Ik heb de Volkskrant van het afgelopen weekend er bij gepakt en, geïnspireerd door Valkenberg, een Excel-sheet gemaakt. De zaterdageditie van 1 augustus bevatte 79 lange artikelen en korte stukjes, waarvan er 31 door een vrouw geschreven waren. Het merendeel van die vrouwen schreef overigens niet voor de nieuwskrant, waar men de 'serieuze' berichten vindt - nee, 74 procent van de vrouwelijke journalisten stond in het (luchtiger) V Zomer-katern.

Slechts één op de vier mensen die in de zaterdagkrant aan het woord kwamen was vrouw. Vijftien stuks, in totaal, waarvan een woordvoester en een 'persdame' - de titel 'persheer' moet ik nog tegenkomen. En wanneer iemand het onderwerp van een artikel is, bijvoorbeeld in een recensie of als nieuwswaardig persoon, is dat in 84 procent van de gevallen een man. Vrouwen zijn nagenoeg onzichtbaar als subject. Maar dat turven gaat natuurlijk hard, wanneer negen van de tien kunstenaars in een reportage man is, en vijf van de zeven recensies over het boek van een mannelijke schrijver gaat.

Totaal	79 journalisten	65 spreekbuizen	82 onderwerpen
	31 vrouwen (39%)	15 vrouwen (27%)	13 vrouwen (16%)
	48 mannen (61%)	41 mannen (73%)	69 mannen (84%)
Krant	42 journalisten	28 spreekbuizen	50 onderwerpen
	8 vrouwen	7 vrouwen	7 vrouwen
	33 mannen	21 mannen	43 mannen
V zomer	38 journalisten	28 spreekbuizen	32 onderwerpen
	23 vrouwen	8 vrouwen	6 vrouwen
	15 mannen	20 mannen	26 mannen

Blijven turven

Valkenberg klaagt over de verdeling van wetenschappelijke beurzen op één universiteit. Een incident. Maar wanneer er een discussie ontstaat over het aantal schrijvers en sprekers in de krant, over de samenstelling van talkshowtafels, of over de verdeling van literaire prijzen, is dat niet omdat er één keer te weinig vrouwen waren geselecteerd, maar omdat ze consequent ongezien blijven. En de ophef gaat nog veel te vaak alleen over (blanke) vrouwen, niet over alle andere lagen van de samenleving die eveneens buiten beeld staan.

Dus moeten we blijven turven. Niet omdat maatschappijkritiek zo makkelijk is, maar omdat cijfers overtuigen waar ervaringen weggewuifd worden. De macht is ongelijk verdeeld: dat is een feit. Hoe maken we meer plaats voor andere mensen, nieuwe perspectieven? Pas wanneer iedereen een plaats in de keuken heeft, kunnen we echt aan het bakken: taarten, cupcakes, amandelkrullen, alles. Een grotere variatie aan #ophef - dát is het doel van een diversiteitsbeleid.